

Társadalmi napilap.
Megjelenik
vasárnap és ünnepnap
kivételeivel minden nap
délután 3 órakor.
Egyes szám ára:
2 fillér.

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca
23 sz. Telefon: 110.
Kiadóhivatal: Hentschel H.
könyvnyomdája, Kut-utca 23.
Telefonszám: 356.
Kiadóhivatali ügyeket Kolostor-utca 23.
alatt lehet elintézni

Vallás és tudomány.

Irtá: Szász József.

II.

A tudomány és vallás közt nincs ellenmondás, mert a mit a tudomány tanít, azt az embernek tudnia, amit pedig a vallás hirdet, azt hinnie kell. A vallás pedig nem hirdet olyant, mi a tudománnyal ellenkeznék. A tudomány például a föld létezését különböző évszámokkal határozza meg, ami nem ellenkezik a kinyilatkoztatott tannal, melyben az áll, hogy: „Kezdetben teremté Isten az eget és földet.” De hogy mikor teremtette, ezelőtt millió, vagy hatezer esztendővel-e, azt a tudomány van hivatva, kikutatni. Ez ugyan nehezen megy egy kissé, mert a mint a tudósok eltérő véleményéből is kiolvasható: „Kimeríté Isten a tudás határait, s embertől elföldé fönséges titkait.” Mert a tudomány csak addig mehet vissza kutatásában, hol a kinyilatkoztatás kezdődik s a vallás tanain nyomulhat előre. Mert akárhogy iparkodik a tudomány igazságainak megállapításában zöldágra vergődni, feltevésekkel kell dolgoznia s látnia, hogy a nap-nap után keletkezett újabb feltevések az előbbi lerontják, s hogy csak a kinyilatkoztatás tana áll, hogy ez bír örök és megdönthetetlen érvénnyel. Ámde ezt látni, ezt hinni, ennek meghajolni — akaratra van szükség, mert „a megadás szelid nyomán kél a valódi tudomány.”

Lehet-e a tudós ember vallásos is egyszerűsmind?

E kérdésre a különféle tudományágak művelőinek hosszú legiója feleli: „igen.” Nagyon sok tudós példájával mutatta meg, hogy tudósnak s mellette vallásosnak lenni egészen könnyen lehet. Csak szántunk végig a tudomány geologia, astronomia, botanika, fizika, sib. stb. mezein, hány meg hány képzett tudóst hoz felszínre kutatásunk aranyekéje, kik hitű, buzgó vallásos emberek hírében is állottak, s nem szégyeltek nyíltan is színt vallani vallásos meggyőződésükről, ha meg kellett lennie. Csak Herschel-t, Dumas-t, Faraday-t Lavoisier-t, Pasteur-t említem a sok közül s még Ritter Károlyt, kiről úgy emlékezik meg életírója, hogy rendületlen hittel volt eltelve, Isten s emberré lett Isten fiában, Jézus Krisztussal szemben. Bizony rengeteg sok tudós példája, élete és munkássága bizonyítja, hogy minél mélyebbre hatoltak a tudományokba, annál igazabb és mélyebb lett a hitük is.

Tudomány és vallás nem ellenkezik egymással, ha valódi tudás és igaz hit az alapja. És ne feledjük soha, hanem kövessük engedelmesen az ígét, mely kétséget kizáró igazsággal hirdeti hogy:

„Megadás szelid nyomán
Kél a valódi tudomány!”

Hirek.

Brassó, 1910 július 12.

A közönség figyelmébe. Jézus Krisztus és az újkori szentek egyháza. Ilyen is létezik. Terjesztői Brassóban Howell és Schimdt amerikaiak.

Élő szóval, meg röpiratokkal törekszenek új tagokat szerezni egyházuknak. Szép gondolat, hogy a szentek sorába akarják a brassóiakat vezetni. De rossz nyelvek azt beszélnek, hogy ezek csak ügynökök, kik Amerikába akarják csábítani a könnyen hívőket.

Szabadságolás Az erdélyi püspök az egyházközség választmányának azon határozatát, melylyel László Elek róm. kath. főlelemlé fiúiskolái tanítónak fél évi szabadságot adott, jóváhagyta.

A Brassói Iparos Ifjak Önképző Egylete. 10.-én (vasárnap) d. e. 11 órakor tartotta az Iparegyletben rendkívüli közgyűlését, melynek tárgya Kelemen B. tagságának 25-ik éves ünneplése volt. Az ünnepet elnökük dr. Zakariás János üdvözölte, mely után társai Kelemen Bélát egy rendkívül szép, munkát ábrázoló ezüst szoborral lepték meg. Este 8 ó. társas vacsora volt, az ünnepelt tiszteletére.

Tűzterek gyakorlata. A helybeli tűzérsgé ma az új rendszerű ágyúkkal a Keresztény havason tartott gyakorlatot.

Megszűntek az előadások az Iparegyletben. Mint illetékes forrásból értesülünk az Iparegyletben tervezett előadások, részint a terem alkalmatlansága, részint a pártolás hiányában megszüntetettek. Mi magunk részéről csak helyeselni tudjuk az igazgató ezen eljárását, mert tényleg ott a darabok egyáltalában nem érvényesülhettek.

Repülő verseny Brassóban. Jul. hó 31-én vasárnap d. u. a Helios részvénytársaság aviatikus osztályból alakult Aero r. t. melynek Windisgrätz az elnöke Brassóban repülő versenyt tart. Jegyek Herz papirkereskedésben van már is előjegyezhetők.

Elveszett pénzes levelek. Tegnapelőtt a Brassó I. postahivatalnál a szolgálatban levő postatiszt a levélkihordónak két drb. 3000 K. pénzes levelet adott át kézbesítés végett. A kihordó a levelet a kézbesítő könyvébe tette, s onnan érthetetlen módon eltűnt. Ez ügyben a posta és távirat igazgatóság egyik titkárát küldte ki a vizsgálat megejtésére.

Posta szállítási jog megvonás. A m. kir. belügyminiszter a bukaresti „Speranta” grafikai intézetben Pencescu Gr. János igazgatása alatt megjelenő „1907” c. román nyelven irt sajtóterméktől a Chicagóban megjelenő „Katholische Slovenske Noviny” c. tót hírlaptól s Bejan Gr. szerkesztésével és a bukaresti Wiegand Ed. et Szavoin tipolitografiában megjelent „Harta romanie si a tarilor vecine” (Románia és a szomszédos országok térképe) feliratu nyomdai terméktől a posta szállítása jogát a magyar szent korona országai területére nézve megvonta.

A lőcsei országos kisdedovó kiállítás. A lőcsei országos kisdedovó kiállítás zsűrije Kračkovics Mihály dr vallás és közoktatási miniszteri tanácsos elnöklele alatt e hó 1-én tartotta ítélező ülését. Kračkovics megnyitó beszédében a kiállítás fényes erkölcsi sikerét méltatta és kiemelte a hazai kisdedovásunk további fejlődéséi való fontosságát. Ezután a zsűri a bizottságok jelentései és beható helyszíni szemle alapján a nyertesek ügyében döntött. A kiállításon résztvevő s ezüst érmet nyert a brassói ág. év. ovóképző.

Az őszi gyakorlatok. A nagyszebeni 12-ik hadtest csapatai s a hadtest ezredeihez bevonuló tartalékos és póttartalékos legénység augusztus hó második felében és szeptember elején végzik idei őszi gyakorlataikat. A gyalogcsapatok tartalékos legénysége két csoportban, augusztus 17-étől 29-ig és augusztus 16-ától szeptember 7-éig gyakorlatozik, a huszonnyolc napra bevonuló tartalékosok pedig aug. 12-től szept. 10-ig teljesít szolgálatot a legénység s ugyanerre az időre rendelték be a magánhasználatra kiadott huszárolokat is. A hadgyakorlatok terveit a 12. hadtest parancsnokság jóváhagyás végett már fölterjesztette a közös hadügyminiszteriumhoz.

Ruville egyetemi tanár könyve magyar nyelven. Dr. Ruville Albert egyetemi tanár nagy feltűnést keltő könyve, melyben a katolikus vallásra való visszatérését őszinte és közvetlen szavakban írja le, magyar fordításban is megjelent. Dr. Péter Antal theologiai tanár, volt brassói segédlelkész fordította. A csinos kiállítású könyv ár csak I K. 50 fill. A rendkívül érdekes könyvet olvasóink figyelmébe ajánljuk. Kapható a Hentschel könyvnyomda templom melletti kis üzletben.

Felnőtt leányok kongregáció tagjait ez uton is értesítjük arról, hogy jul. havában gyűléseket nem tartunk. Prézés.

Keresetnek jóra való keresztény tanoncok jelentkezni lehet Kut-utca 23 sz. a. könyvnyomdában.

Színház.

A „Tatárjárás” tegnapi előadása egy bemutató előadás összes kellékei fölött rendelkezett. Kabinetalakítás a főszereplők részéről, kitűnő be-tanulás, összhangzás a karban, telt nézőtér és izzó hangulat a közönség részén. Az Európát diadalmasan bejáró darab örök szép zenéjével és hangulatos, pompás librettójával még ma is ugyanoly hatást vált ki a szemlélőből, mint bemutatása első idejében. V á r a d y Margit Riza bárónő szerepében ezuttal is excellált. Közismert művészete az éneklésben és játékban most is kitűnően érvényesült. — Tapsviharral fogadták a fess huszárökné-
test, H o r n y a y Jankát, aki a közönség előlege-
zett bizalmának szívet-lélekkel meg is felelt. Min-
den egyes énekszáma után felhangzott a szűnni
nem akaró taps. Kevés ily sneidig huszárökné-
test láttunk. — Bihari Lőrentey szerepében szépen
énekelte. — Tihanyi önálló, Brassóban megszokot-
tól eltérő felfogásával a tartalékos hadnagy szere-
pében határozott sikert ért el. — Faragó generáli-
sáról szó ne is essék. Ezen szerepében egyene-
sen fölülmulthatatlan. Ugyanez áll Bartha Bence
bácsijára is. — A közönségről csak annyit, hogy
az eddigi érthetetlen közöny kezd felmelegedni.

D, or.

Tájfün. Lengyel Menyhért diadalmas színmű-
ve, a mely immár világhódító körútra indult, a-
mennyiben nemcsak az európai kontinens minden
számottevő nyelvén és szinpadán adják már, ha-
nem ugy Amerikában, mint Japánban is nagy sike-
reket és becsületet szerez szerzőjének, — nálunk

szerdán kerül bemutatásra. — Jókai és Mikszáton kívül Molnár Ferenc és Lengyel Menyhért voltak azok a magyar írók, kiknek zenéje folytán a nagyvilág megtudta, hogy magyar irodalom is létezik. De egyik sem hatolt fel oly villámgyorsan az általános nagy csodálat és elismerés azon fokára, hová Lengyel Menyhért *Táifunjával* oly hamar eljutott. Molnár Ferenc „*Ördöge*” is tetszett, de a *Táifun* ellenálhatatlan erővel hatolt az egyetlen magyar szindarab, melyet japán nyelven is játszanak.

Kassán is óriási sikere volt a darabnak, s mi reméljük Brassóban sem marad el, tekintettel arra, hogy ugyanazon szereposztásban megy itt is. — A fő férfi szerepet Dr. Tokerausát Faragó Ö. játssza, kinek művészi alakításáról Kassán nagy elismeréssel nyilatkozott a jelenvolt szerző is. A

fő nőszerepet, Kerner Ilonát, — Harsányi Margit adja, kassai hírek szerint szintén kiválván. A többi szerepek a következőképen vannak kiosztva: Hengel Feri színésznő — Fái Flóra; Joshikava Toyu — Ungvári Mór, Kobayasi Gyeyasu — Serfőzy, Hironári Inozé — Sziklai József, Dr. Omayi Seikwa — Brádi Andor, Jotonó Józsi — Szabó Sándor, Dr. Kitamari Kijin — Eöry Lajos, Matori Nenkwa — Sarkadi, Janoshi Ausay — Szombathelyi, Montaro Milsukumi — Bihary Amari Bason — Lajnyhy, Miyake Kata — Réthi, Dr. Bruck Bernát — Tihanyi, Lindner Ottó író — Majthényi László, az esküdtsték elnöke — Bartha az ügyész — Bárony, a védő — Virányi Sándor.

A boszorkányvár. Milöcker Károly szép zenéjű operettjében csütörtökön este, a főszerepeket Várady Margit, Hornyai Janka, Csanádi Irma Vágóné, Tihanyi, Barna Andor, Bihari Sándor.

Ungvári Mór, Sziklai József, Serfőzy György játszó.

Trenck báró. A Jókai Mór által megénekelte legendás hősről, Trenck báróról írt operettet mutat be a színtársulat énekes személyzete szombaton. A zenéjét Albin Félix írta. A címszerepet Trenck bárót Barna Andor, míg a fő nőszerepet Várady Margit adja a darabban.

H e t i m ű s o r.

I. A Vigadóban.

Hétfőn, jul. 11-én *Tatárjárás* operette.

Kedden, jul. 12-én *Carmen* nagy opera.

Szerdán, jul. 13-án itt először *Táifun*. Dráma 4 felv.

Csütörtök, jul. 14-én *A boszorkányvár*. Operette.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

Uj asztalosműhely!

A mélyen tisztelt építő közönségnek becses tudomására adjuk, hogy építési vállalatunk kiegészítéséül egy 300 négyzetméter területű asztalosműhelyt építettünk s azt a legmodernebb munkagépekkel rendeztük be, állandóan a legkifőbb minőségű faanyagokból nagy raktárt tartunk és így azon helyzetben vagyunk, hogy bármily épületmunkát, boltkapuzatokat (Portál) és boltberendezéseket stb. saját tervrajzaink szerint bármely stílusban a legrövidebb idő alatt pontosan elkészíthetünk.

Becsés megrendelésüket kérve, maradunk
kiváló tisztelettel

Gábor Testvérek

építész és építőmesterek.

Csatornázási munkálatok

vizvezeték closet és fürdőszobák berendezéseinek elkészítésére ajánlják magukat

mély tisztelettel

Krause Frank és Társ.

Brassó, Lensor 31—33.

Elegáns és kifogástalan kivitelű
polgári és egyenruhák csakis

Szőcs György cégnél

Brassó, Welsz-Mihály-utca 10. sz. a. szerzhetők be.

Legújabb divatu bel- és külföldi szövetek, valamint katonai fölszerelések raktára.

Pontos kiszolgálás!

Szolid árak!

ZEIDNER H. G.

Szalámi és hentesárúgyár

Brassó, Hirscher-utca 1.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát, szalonát, legizlésebb felvágottat és tormás virstlitt.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

HELMBOLD örökösei

TUZA R. utódai

aranyműves. — Brassó.

Jó összeköttetésem s kevés regiem képesítetek azon kellemes helyzetbe, hogy arany és ezüst nemeimet bámulatos olcsó árban jóállás mellett adhatom el.

Egy vétel elegendő, hogy állandó vevőm legyeu.

Javításokat műhelyemben olcsón és pontosan végzek

Mély tisztelettel

Helmhold örökösei

TUZA R. utódai.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget és a tisztelt megrendelőimet, hogy a Szent János-utca 4 szám alatti

Férfi-szabó műhelyemet

f. é. június hó 1-től

Kapu-utca 37. sz alá az I. emeletre

helyeztem, ahol e szakmába vágó munkákat szolidul és jutányos árak mellett, a legújabb divatú szabás szerint a mai kor igényeinek megfelelően és pontosan készítek.

Készítek továbbá papi ruhákat, reverendákat a legcsinosabb kivitelben a helyi Scherg V. és Társai posztógyárában készített hírneves jó minőségű szövetekből jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradok tisztelettel

Szopos Sándor

férfi-divat és papi-szabó.

RICHTER P. W.

Brassó, Uj-utca 12.

Legnagyobb raktár zongorákban és pianókban. Egyedüli raktár Bösendorfer és Schweighofer-féle zongorákban stb. stb.

— Zongora tanítás. —